

Prim. MUDr. Štefan Šafár (28. 7. 1938–19. 3. 2022)

Nevlastníme tú moc určiť si vyhlásiť našu poslednú hodinu napriek tomu, že vieme ako žijúci o povinnosti umrieť. Preto náš odchod sa môže javiť ako nečakaný, prekvapujúci, či nechcený. Zasaňuje rodinu, priateľov, kolegov...

Slovenskú gastroenterologickú spoločnosť v tomto čase poznamenal a postihol večný odchod jedného z nestorov slovenskej gastroenterológie, primára MUDr. Štefana Šafára. Pri jeho vitalite sme ani nezbadali, ako mu pribúdajú roky, veď bol stále s nami na početných odborných podujatiach a mnohí si ho pamätáme ešte z posledného Gastrofóra 2022.

Keď tvorcami dejín podľa mnohých filozofov sú tvorcovia nových myšlienkových prúdov na všetkých úrovniach spoločnosti, tak história akejkoľvek oblasti spoločenského života je realizácia myšlienky. Tá môže byť prekvapivo jednoduchá, ale mnohokrát aj zradným bludiskom. Tou kruciálnou myšlienkou primára Šafára bolo vybudovanie silnej digestívnej endoskopie na Slovensku, tak ako mal možnosť pozorovať tento vývoj v Európe. Do uskutočňovania svojho plánu vložil všetky svoje sily. Vygradovanie jeho priekopníckej práce bolo uskutočnenie prvej endoskopie retrográdnej cholangiopankreatikografie na Slovensku v roku 1976. Túto metódu si osvojil počas stážového pobytu v Prahe u doc. Kotrlíka. Neodmysliteľnou súčasťou hodnotenia ERCP nálezov bol primár rádiologického oddelenia v Galante MUDr. František Novák a morálnou a odbornou barlou pre primára Šafára bol prof. Vavrečka, jeho spolužiak zo štúdií medicíny v Olomouci. Táto trojica zúročila svoje skúsenosti v jedinečnej monografii „Diagnostika žlčových ciest, ERCP“, po ktorej aj po rokoch ešte aj dnes občas siahnem. V NsP Ga-

lanta vytvoril prvé samostatné endoskopické pracovisko v ČSSR. Obzvlášť cenný bol jeho didaktický prístup pri výchove mnohých našich kolegov, ktorí neskôr zastávali významné funkcie v rámci štruktúry Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti. Jednalo sa najmä o krátkodobé stáže vo výuke ERCP. Len okrajovo spomeniem niektorých kolegov bez titulov: Barický, Pekárková, Jurgoš, Kunčák, Weiss, Kaščák, Vozár, Hegyi, Huorka.

Keď sme pri tej výchove, nedá mi ne-spomenúť moju účasť: ERCP sa diali v tom čase vždy v utorok a celý priebeh mal svoju špecifickú atmosféru a rituály. Začínalo sa o 9.00, predtým bolo posedenie celého tímu, kde prekvapivo sa nehovorilo o nastávajúcích výkonoch, ale navodili sa odpočinkové témy, ktoré pôsobili mimoriadne upokojujúco. Kolorit týchto posedení dotváral poľovnícky bufet Štefana v podobe nezabudnuteľných divinových klobás, či iných domácich delikates. Korektne priznávam, že namiesto prípravkov pankreatických enzýmov sme občas použili ako digestívum vypálené ovocie v tekutom stave. Ďalšie odbornospoločenské pokračovanie po výkonoch sa konalo v pracovni primára Nováka. Nesmierne pútavým a vysoko odborným spôsobom analyzoval rtg snímky, čo už v týchto časoch je prežitok – škoda. Najkvalitnejšie boli prezentované prvé snímky, potom viditeľnosť prudko klesala pre hustý dym, prim. Novák bol totiž vášnivým a tuhým fajčiarom a my sme len mohli ťažiť z jeho basového hlasu. Poobede som vždy odchádzal s pocitom užitočne stráveného dňa.

V dotváraní odbornej mozaiky prim. Šafára je nutné spomenúť jeho pozíciu krajského odborníka pre gastroenterológiu, ktorú vykonával dlhé roky,

dve funkčné obdobia bol prezidentom endoskopieckej sekcie SGS a štyri funkčné obdobia bol členom výboru SGS.

Mal vynikajúce styky a spoluprácu najmä s maďarskými poprednými gastroenterológmi (Rácz, Papp, Szalai, Akoss), ktorá vyústila v udelenie čestného členstva maďarskej gastroenterologickej spoločnosti. Z iných susedských medzinárodných vzťahov treba spomenúť spoluprácu s českými špičkovými gastroenterológmi, najmä s prof. Dítě a doc. Kmentom a v rakúskej spoločnosti to boli úzke kontakty s prof. Ferenczim.

Pri organizovaní slovenských a českých endoskopických dní doteraz rezonuje podujatie v Galante na začiatku 90. rokov, na ktoré sa podarilo získať meno svetového významu v oblasti gastroenterológie prof. Classena.

Nebol mu ľahostajný ani spoločenský život a dianie v meste, kde býval. Aktívne sa zapájal do tehu života mesta Šaľa, za čo bol odmenený udelením ocenenia Cena mesta Šaľa v roku 2010 za odborné výsledky v medicíne, špeciálne v oblasti gastroenterológie.

Štefan vedel žiť, keď existuje pozitívna závisť, tak sme mu všetci mohli len závidieť. Držal sa všetkých princípov zdroja radostí. Mal pekný a pokojný domov, ktorý nenápadným, ale za to zásadným spôsobom vedela viesť jeho manželka. O radoostiach stolu snád' ani netreba hovoriť. Štefan dokonalým spôsobom vedel uviesť svoj život do súladu so svojimi pudmi. Osudom človeka je totiž čiastočne aj telo. Vedel ohodnotiť celé spektrum gastronómie – od Evinho jablka až po Lukulské hody. Pochopiteľne dominovali jedlá z diviny pri jeho poľovníckej vášni. Bol znalcom dobrého vína, považoval ho za spoločenskú by-

tosť, s ktorou sa dá viesť dialóg a ktorá pri primeranom množstve vylieči naše s tarosti.

I v seniorskom veku vizitku staroby nevnímam. Na odborných podujatiach sa aktívne zapájam do diskusie, vedel vyťažiť zo života možno oveľa viac ako v dru-

hom a treťom decéniu, teraz som spo-kojný, často vravieval.

Bolesť na rozlúčku so životom závisí od toho, ako sme život použili. Verím, že budeš vedieť podať dni svojho života anjelovi smrti ako kyticu ruží. V našom spoločenstve stále zostávaš nielen

v spomienkach, ale prežitý roky s Tebou budú medzi nami neustále deflovať ako živý zážitok.

Češť Tvojej pamiatke!

*Martin Huorka
prezident SGS*

 SLOVENSKÁ ZDRAVOTNICKÁ UNIVERZITA

 SHS SLOVENSKÁ HEPA TOLOGICKÁ SPOLOČNOSŤ

 EASL | ENDORSED EVENT
The Home of Hepatology

INVITE YOU TO

IIITH

 SYMPOSIUM ON PORTAL HYPERTENSION

INTENSIVE CARE IN LIVER DISEASES

BANSKA STIAVNICA, 17 - 18, JUNE 2022

WWW.SLOVHEP.SK WWW.SPH-SK.COM WWW.EASL.EU